

25.02.2020

Asia/15

§ 109

Hankintaoikaisuvaatimus rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 12.12.2019 § 121 päätöksestä koskien ajoneuvojen siirtokeskuksen ylläpitopalvelujen hankintaa 2020-2022

HEL 2019-009067 T 02 08 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä Ryhmittymä Autopihan tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 12.12.2019 § 121 tekemästä ajoneuvojen siirtokeskuksen ylläpitopalvelujen hankintaa 2020-2022 (optiokausi 1 vuotta) koskevasta päätöksestä. Hankintaoikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden perusteella rakennusten ja yleisten alueiden jaoston päätöstä tulisi muuttaa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Päivi Pakarinen, lakimies, puhelin: 310 32240
paivi.pakarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 30.12.2019
- 2 Ryhmittymä Autopihan valitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote
Hankintaoikaisuvaatimuksen
tekijä

Palmia Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 132 §:ssä säädetään hankintaoikaisuun tekemisestä. Sen mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisuun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta.

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä hankintaoikaisuun tekemistä tai hankintaoikaisuun käsittelyä.

Kaupunkiympäristön toimialan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 12.12.2019 § 121 tekemä hankintapäätös perusteluineen sekä muutoksenhakuohjeineen annettiin tarjoajille tiedoksi sähköpostitse 17.12.2019.

Ryhmittymä Autopihan hankintaoikaisuvaatimus on saapunut Helsingin kaupungin kirjaamoon 30.12.2019, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa.

Hankintaoikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 1.

Hankintapäätös

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto hylkäsi ryhmittymänä tarjouksen jättäneen Ykkös Infra Oy:n ja Digipiha Oy:n tarjouksen tarjouspyynnön vastaisena, koska tarjouksessa ei ilmoitettu tarjouspyynnössä edellytetyt tarjoajan soveltuvuuden tarkastamiseksi vaadittuja tietoja. Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto hyväksyi tarjouspyynnön ehdot ainoana täyttävän Palmia Oy:n tarjouksen ja oikeuttaa asiakkuusjohtajan tekemään hankintasopimuksen ajoneuvojensiirtokeskuksen ylläpitopalvelusta Palmia Oy:n kanssa ehdolla, ettei valittavaa tarjoajaa koske millään hankintalain 80 §:n mukaisista pakollisista poissulkemisperusteista. Hankinnan arvonlisäveroton kokonaisarvo sopimuskaudella on 1 324 800 euroa. Em. summassa on huomioitu myös mahdollisesti käyttööno-

tettava optiokausi (1 vuosi). Hankintapäätöstä ei ole laitettu julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) (jäljempänä hankintalaki) 150 §:n perusteella täytäntöön, koska hankinnassa on noudatettava odotusaikaa. Ryhmittymä Autopiha on tehnyt hankintaoikaisuvaatimuksen hankintayksikölle ja valituksen markkinaoikeudelle.

Hankintaoikaisuvaatimus

Hankintaoikaisuvaatimuksessa esitetään seuraavaa: ”Kantamme mukaan Palmia Oy ei voi osallistua itse avoimeen tarjousmenettelyyn julkisoikeudellisena ja siihen rinnastettavana laitoksena. Autopihan tarjous on hylätty tarjouspyynnön ja hankintalain vastaisesti. Täten vaadimme myös hankintayksiköltä suoraan oikaisua hankintapäätökseen. Palmia tulee hylätä/poissulkea ja hankinnan kohteesta tulee tehdä sopimus Autopihan kanssa. Perusteluja ilmenee lisää valituskirjelmästä.”

Markkinaoikeudelle tehdyssä valituskirjelmässä hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä väittää, että hankintayksikkö on toiminut virheellisesti kun se on hylännyt tarjouspyynnön sillä perusteella, että siltä puuttui selvitys soveltuvuuden vähimmäisvaatimuksen täyttymisestä vaatimuksena olleen aikaisemman kokemuksen osalta ja että hankintayksikön olisi pitänyt pyytää puuttuva selvitys tarjoajalta. Lisäksi hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että liikevaihtoa koskeva vähimmäisvaatimus on hankintalain vastainen.

Asianosaisen kuuleminen

Hallintolain 34.1 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Asianosaiselle, Palmia Oy:lle on lähetetty 7.1.2020 kuulemispyyntö, jossa asetettu määräaika päättyi 13.1.2020 klo 12.

Palmia Oy on antanut vastineensa.

Vastineessa todetaan, että Palmia Oy ei ole oikaisuvaatimuksessa väitetty ”julkisoikeudellinen tai siihen rinnastettava laitos” vaan osakeyhtiölaissa (624/2006) tarkoitettu osakeyhtiö, jonka tehtävänä on lain ja yhtiöjärjestyksensä mukaisesti tuottaa voittoa osakkeenomistajalleen. Palmia Oy toteaa lisäksi, että oikaisuvaatimus on yksiselitteisesti perusteeton ja se tulee hylätä.

Tarjoajan soveltuvuutta koskevat vaatimukset

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijän tarjous on hylätty tarjouspyynnön vastaisena, koska tarjouksessa ei ilmoitettu tarjouspyynnössä edellytetyjä tarjoajan soveltuvuuden tarkistamiseksi vaadittuja tietoja.

Tarjoaja on ladannut referenssiksi liitteen, josta käy ilmi seuraavaa: ”Tarjoaja sitoutuu ja vakuuttaa osoittamaan hankinnan kohteeseen ja ryhmittymän käyttöön suunnatun asiantuntijan, jolla on vaadittu referenssitausta ja osaaminen hankinnan kohteen suorittamisen kannalta.”

Esitetystä selvityksestä ei ilmene, että tarjoajalla olisi vähimmäisvaatimuksen mukaista kokemusta vastaavan palvelun tuottamisesta.

Hankintayksikkö ei voi pyytää tarjoajaa toimittamaan kokonaan puuttuvaa olennaista asiakirjaa, joka olisi tullut liittää tarjoukseen. Hankintayksiköllä ei ole myöskään velvollisuutta antaa tarjoajalle oikeutta täsmentää tai täydentää tarjouksia. Koska tarjouksen puutteessa ei ole tältä osin ollut kyse tarjouksen epäselvyydestä tai tulkinnanvaraisuudesta, ei hankintayksikkö ole käyttänyt sille tarjousten täydentämisessä kuuluvaa harkintavaltaa virheellisesti, kun se ei ole täydennyttänyt tarjousta puuttuvien tietojen osalta.

Tarjoaja ei näin ollen täytä soveltuvuudelle asetettuja vähimmäisvaatimuksia, joten se on pitänyt sulkea pois tarjouskilpailusta.

Tarjouspyyntö ei ole myöskään ollut epäselvä referenssien sisältövaatimuksen osalta. Tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaate edellyttää, että tarjouksia arvioidaan lähtökohtaisesti sellaisina kuin ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämiselle asetettuun määräaikaan mennessä. Tarjoaja kantaa vastuun tarjouksensa sisällöstä.

Edellä todetun perusteella hankintayksikkö ei ole toiminut hankintaoikaisuvaatimuksen tekijän väittämällä tavalla virheellisesti, kun se ei ole pyytänyt täsmentämään tarjousta. Kun tarjouspyynnössä edellytetyn referenssin tarkistamiseksi vaadittujen tietojen osalta on ollut kyse tarjouspyynnössä ehdottomasti vaadituista tiedoista, ei hankintayksikkö ole toiminut myöskään virheellisesti, kun se on puuttuneiden tietojen johdosta sulkenut tarjouksen tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisena. Hankintalain 114 §:n mukaan hankintayksikön on suljettava tarjouskilpailusta ehdokas tai tarjoaja, joka ei vastaa asetettuja soveltuvuusvaatimuksia.

Aikaisempaa kokemusta koskeva referenssivaatimus

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijän mukaan tarjoajan referenssivaatimus aikaisemmasta kokemuksesta tai hankinnan kohdetta vastaavissa toiminnoissa oli kilpailua rajoittava, koska markkinatoimijoilla ei voi käy-

tännössä olla vastaavaa referenssiä. Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijän mukaan soveltuvuusvaatimusten täyttymistä tulisi arvioida sallivasti ja hankintayksikön olisi tullut varata tarjoajalle mahdollisuus selvityksen antamiseen soveltuvuusvaatimuksen täyttymisestä.

Hankintalain 86 §:n mukaan hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia, joilla varmistetaan, että ehdokkailla ja tarjoajilla on tarvittavat henkilö- ja tekniset voimavarat ja kokemusta hankintasopimuksen toteuttamiseksi hankintayksikön edellyttämällä tasolla. Hankintayksiköllä on laajaa harkintavaltaa ehdokkaiden ja tarjoajien ominaisuuksiin liittyvien soveltuvuusvaatimusten asettamisessa. Hankintayksikkö voi vaatia, että riittävä kokemus osoitetaan viittaamalla aiemmin toteutettuihin sopimuksiin.

Tarjouspyynnössä asetetut soveltuvuuden vähimmäisvaatimukset ovat kohtuulliset hankinnan kohteeseen nähden. Referenssinä tarjoajilta on edellytetty teknisen ja ammatillisen pätevyyden osalta ainoastaan yhtä hankinnan kohdetta vastaavaa referenssiä. Tarjouspyynnön mukaan kokemuksen osoittamiseksi tarjoajan on voitava esittää referenssi vähintään kahden (2) vuoden palveluntuottamisesta hankinnan kohdetta vastaavissa toiminnoissa. Vastaavina toimintoina pidetään moottoriajoneuvovaraston ylläpitoa ja siihen liittyvän asiakaspalvelun järjestämistä. Vaaditun kokemuksen kesto alittaa hankintalain salliman enimmäiskeston 3 vuotta.

Hankintayksikkö on referenssivaatimusta asettaessaan pyrkinyt siihen, että vaatimukset täyttäviä potentiaalisia tarjoajia olisi useampia.

Moottoriajoneuvojen varastointitoimintaa harjoittavia yrityksiä on Suomessa lukuisia. Näin ollen referenssivaatimuksen olisi voinut täyttää useampikin toimija. Referenssivaatimus ei siten ole syrjivä.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijän väite, että nyt kyseessä oleva kilpailutus olisi ensimmäinen laatuaan, ei myöskään pidä paikkaansa. Ainakin Oulun kaupunki on kilpailuttanut Oulun kaupungin alueen hylättyjen ja romuajoneuvojen siirto-, varastointi- ja romutuspalvelut 29.12.2014 julkaistulla hankintailmoituksella.

Laki ajoneuvojen siirtämisestä (1508/2019) sääntelee palvelutoimintaa. Palvelun tuottaminen edellyttää toimintaan liittyvän lainsäädännön tuntemista. Palvelutoiminnassa pitää kyetä hoitamaan vaativat asiakastilanteet esimerkiksi pakkosiirrettyjen ajoneuvojen noutotilanteissa. Palvelutoimintaan kuuluu myös huolehtia toisinaan erittäin arvokkaan yksityisen omaisuuden (ajoneuvojen) säilyttämisestä asianmukaisesti.

Ottaen huomioon palvelutoiminnan luonne ja erityispiirteet hankintayksikön on ollut perusteltua asettaa soveltuvuusvaatimukset, joilla varmis-

tetaan, että valittava sopimuskumppani kykenee suoriutumaan palvelun tuottamisesta asianmukaisesti. Soveltuvuuden ehdoton vähimmäisvaatimus on ollut hyvin maltillinen ja kohtuullinen suhteessa hankinnan kohteeseen ja asetettu hankintalain suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Liikevaihtoa koskeva soveltuvuusvaatimus

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijän mielestä 1 miljoonan euron liikevaihtovaatimus on kyseenalainen ja että liikevaihtovaatimus voi enimmillään olla 684 000 euroa, joka on tarjoajan antaman tarjouksen vuosihinnan, 342 000 euroa, kaksinkertainen määrä. Tämä tulkinta on virheellinen.

Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa. Arvioinnin on perustuttava ilmoittamisajankohdan tai muun hankintamenettelyn alkamisajankohdan arvoon. Arvoa laskettaessa on otettava huomioon myös hankintasopimukseen sisältyvät optio- ja pidennysehdot. Hankintayksikkö on hankintailmoituksen julkaisuajankohtana arvioinut hankinnan ennakoiduksi arvonlisäverottomaksi kokonaisarvoksi 1 200 000 € koko sopimuskauden ajalta mukaan lukien optiokauden arvo.

Hankintalain 85 § 2 momentin mukaan ehdokailta ja tarjoajilta vaadittava vuotuinen vähimmäisliikevaihto saa olla enintään kaksi kertaa hankintasopimuksen ennakoidun arvon suuruinen. Hankintayksikön asettama 1 miljoonan euron liikevaihtovaatimus on kohtuullinen suhteutettuna hankinnan ennakoituun kokonaisarvoon.

Palveluesimiehen referenssit

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijän tarjousta ei ole hylätty palveluesimiehen referenssien puuttumisen johdosta. Selvitys henkilökunnan pätevyydestä olisi voitu toimittaa ennen sopimuksen allekirjoittamista, mikäli tarjousta ei olisi ollut pakko sulkea tarjouskilpailusta.

Palmia Oy:n osallistuminen tarjouskilpailuun

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä on esittänyt, että Palmia Oy olisi tullut sulkea pois, koska se on Helsingin kaupungin omistama yhtiö ja täten julkisoikeudellinen laitos.

Palmia Oy osakeyhtiölaissa (624/2006) tarkoitettu osakeyhtiö, jonka tehtävänä on lain ja yhtiöjärjestyksensä mukaisesti tuottaa voittoa osakkeenomistajalleen. Palmia Oy toimii markkinoilla samoilla ehdoilla

25.02.2020

kuin muut talouden toimijat. Perusteita Palmia Oy:n poissulkemiselle tarjouskilpailusta ei ole olemassa.

Johtopäätökset

Hankinta on toteutettu hankintalain mukaisesti. Tarjoukset on käsitelty tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatetta noudattaen. Hankinnassa on muiltakin osin noudatettu hankintalakia ja sen avoimuuden, suhteellisuuden sekä tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaatetta. Siten hankintaoikaisuvaatimus tulee kokonaisuudessaan hylätä.

Kaupunkiympäristölautakunnan toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §:n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee lautakunta. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta on toimivaltainen käsittelemään hankintaoikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Päivi Pakarinen, lakimies, puhelin: 310 32240
paivi.pakarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 30.12.2019
- 2 Ryhmittymä Autopihan valitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote
Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä

Palmia Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 12.12.2019
§ 121

HEL 2019-009067 T 02 08 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto hylkäsi ryhmittymänä tarjouksen jättäneen Ykkös Infra Oy:n ja Digipiha Oy:n tarjouksen tarjouspyynnön vastaisena, koska tarjouksessa ei ilmoitettu tarjouspyynnössä edellytetyjä tarjoajan soveltuvuuden tarkastamiseksi vaadittuja tietoja.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto hyväksyi tarjouspyynnön ehdot ainoana täyttävän Palmia Oy:n tarjouksen ja oikeuttaa asiakkuusjohtajan tekemään hankintasopimuksen ajoneuvojen siirtokeskuksen ylläpitopalvelusta Palmia Oy:n kanssa ehdolla, ettei valittavaa tarjoajaa koske mikään hankintalain 80 §:n mukaisista pakollisista poissulkemisperusteista.

Hankinnan arvonlisäveroton kokonaisarvo sopimuskaudella on 1 324 800 euroa. Em. summassa on huomioitu myös mahdollisesti käyttöön otettava optiokausi (1 vuosi).

Käsittely

12.12.2019 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli siirtopäällikkö Pekka Holopainen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

vs. tekninen johtaja
Sari Hilden

Lisätiedot

Pekka Holopainen, siirtopäällikkö, puhelin: 310 39867
pekka.k.holopainen(a)hel.fi
Maiju Silvennoinen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 21420
maiju.silvennoinen(a)hel.fi